Doloplus 2 Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Doloplus 2 Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20157

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Doloplus 2 Ölçe?i, sözel olarak ileti?im kurmakta zorluk çeken veya **bili?sel yetersizli?i** bulunan hastalarda a?r?n?n davran??sal ve gözlemsel olarak de?erlendirilmesi amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas?, özellikle **geriatrik hastalar** popülasyonunda a?r? de?erlendirmesinin zorluklar? göz önüne al?narak gerçekle?tirilmi?tir. Bu adaptasyon çal??mas?, 2020 y?l?nda Cüneyt ?en taraf?ndan yürütülmü? olup, ölçe?in Türkçe formunun **geçerlik** ve **güvenirlik** özelliklerini saptamay? amaçlam??t?r. Doloplus 2, klinik ortamlarda hem?ireler ve di?er sa?l?k profesyonelleri taraf?ndan s?kl?kla kullan?lan, gözlem temelli bir a?r? de?erlendirme arac?d?r.

Ölçek, hastan?n hareket, davran??, fizyolojik tepkiler ve sosyal etkile?imler gibi çe?itli alanlardaki tepkilerini puanlayarak a?r?n?n ?iddetini dolayl? yoldan ölçmeye olanak tan?r. Orijinal ölçek, özellikle non-verbal popülasyonlarda a?r?n?n do?ru te?his ve yönetimi için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

A?r? de?erlendirmesi, Bili?sel yetersizlik, Geriatrik hastalar, Doloplus 2 Ölçe?i, Ölçek uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Davran??sal a?r?.

Yazarlar

Cüneyt ?EN (Türkçe Uyarlama Sorumlu Yazar?).

Amaç

Doloplus 2 Ölçe?i'nin temel amac?, **sözel ileti?im** kurma yetene?i s?n?rl? olan bireylerde, özellikle demans veya ciddi **bili?sel yetersizlik** nedeniyle a?r?lar?n? ifade edemeyen **geriatrik hastalar** popülasyonunda, a?r?n?n varl???n? ve ?iddetini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, gözlemlenebilir davran??sal göstergeleri kullanarak subjektif a?r? deneyimini objektif hale getirmeyi hedefler.

Türkçe uyarlama çal??mas? (?en, 2020), ölçe?in kültürleraras? adaptasyonunu tamamlayarak, Türkiye'deki klinik uygulay?c?lar?n bili?sel yetersizli?i olan ya?l? hastalarda güvenilir ve geçerli bir **a?r? de?erlendirmesi** yapabilmesini sa?lamay? amaçlam??t?r. Bu adaptasyon, Türkçe konu?an popülasyonun kültürel ve dilsel özelliklerine uygunlu?unu test etmeyi kapsam??t?r.

Yap?

Doloplus 2 Ölçe?i, a?r?n?n üç temel boyutta gözlemlenen davran??sal tezahürlerini ölçen çok

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlu bir yap?y? temel al?r. Bu boyutlar genellikle Somatik reaksiyonlar, Psikomotor reaksiyonlar ve Psikososyal reaksiyonlar olarak kategorize edilir. Ölçek, toplamda 10 madde üzerinden de?erlendirme yaparak, her bir maddenin s?f?r (yok) ile üç (?iddetli) aras?nda puanland??? dörtlü bir derecelendirme sistemini kullan?r.

Ölçe?in ölçtü?ü temel **psikolojik yap?**, bireyin sözel olarak ifade edemedi?i **a?r?** deneyimine ili?kin gözlemlenebilir tepkilerdir. Bu tepkiler aras?nda duru? de?i?iklikleri, yüz ifadeleri, uyku düzeni, ileti?im zorluklar? ve sosyal etkile?imde azalma gibi unsurlar bulunur. Bu yap?, özellikle demans gibi nörodejeneratif hastal?klardan etkilenen ya?l?larda a?r? yönetiminin temelini olu?turur.

Geçerlik

Doloplus 2 Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyon çal??mas?, **geçerlik** çal??malar?n? içermekle birlikte, özetlenen kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (bu durumda non-verbal a?r?y?) ne derece do?ru ölçtü?ünün kan?tlanmas? sürecidir.

Uyarlama çal??mas?nda genellikle içerik geçerli?i (uzman görü?leri), yap? geçerli?i (faktör analizi) ve kriter geçerli?i (e? zamanl? olarak kabul edilmi? di?er a?r? ölçekleri ile kar??la?t?rma) yöntemleri kullan?l?r. ?en (2020) taraf?ndan yürütülen yüksek lisans tezi, bu psikometrik özellikleri **bili?sel yetersizli?i olan geriatrik hastalar** örnekleminde ara?t?rm??t?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik **güvenirlik** de?erleri sunulmam?? olsa da, adaptasyon çal??mas?n?n temel hedeflerinden biri güvenilirli?i tespit etmektir. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapabilme yetene?ini ifade eder.

Güvenirlik analizleri genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenirli?i (ölçümlerin zaman içinde tutarl?l???) yöntemlerini kapsar. Bu tür gözlem temelli ölçeklerde ayr?ca gözlemciler aras? güvenirlik (farkl? uygulay?c?lar?n ayn? hastay? benzer ?ekilde puanlamas?) de kritik öneme sahiptir ve Türkçe adaptasyon çal??mas?n?n bu unsurlar? incelemi? olmas? beklenir.

Faktör Analizi

Doloplus 2 Ölçe?i'nin orijinal yap?s?, a?r?n?n farkl? boyutlar?n? temsil eden maddelerden olu?ur. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (?en, 2020), ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli olup olmad???n? belirlemek amac?yla faktör analizi yap?lmas? gerekmektedir.

Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? göstererek, ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

teorik yap?s?n?n ampirik olarak do?rulanmas?na yard?mc? olur. Ba?ar?l? bir faktör analizi, Doloplus 2'nin ölçtü?ü somatik, psikomotor ve psikososyal reaksiyonlar ayr?m?n?n Türkçe formda da korundu?unu teyit eder.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Gözlem temelli davran??sal a?r? de?erlendirmesi ölçe?i. Uygulay?c?, hastan?n davran??lar?n? belirli bir süre gözlemleyerek puanlama yapar.

Mevcut Diller: Türkçe, Frans?zca (Orijinal dil).

Popülasyon Grubu: Geriatrik hastalar (Özellikle bili?sel yetersizli?i olan bireyler).

Ya? Grubu: Ya?l? yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Sözel olarak a?r?y? ifade edemeyen veya **bili?sel yetersizli?i** (demans, zihinsel engel vb.) bulunan ya?l? hastalar.

Test Metodolojisi: 10 maddelik ölçekte her bir madde 0'dan 3'e kadar puanlan?r. Toplam puan, hastan?n a?r? ?iddetini gösterir ve klinik karar verme sürecinde kullan?l?r.

Anahtar Kelimeler

Davran??sal a?r?, Non-verbal a?r?, Ya?l? bak?m?, Psikometri, Uyarlama çal??mas?, Doloplus 2 Ölçe?i, Demans.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: cuneytsenn92@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Doloplus 2 Ölçe?i'nin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? **2020** y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in klinik veya akademik amaçl? kullan?m? için orijinal geli?tiricilerinden izin al?nmas? gerekmektedir. Türkiye'deki adaptasyon çal??mas?, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda yap?lm??t?r. Ticari ücret ve izin bilgileri için sorumlu yazar Cüneyt ?EN ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

?en, C. (2020). *Bili?sel yetersizli?i olan geriatrik hastalar?n a?r? de?erlendirmesinde "Doloplus 2" Ölçe?inin Türkçe geçerlik güvenirlik çal??mas?* . ?zmir Katip Çelebi Üniversitesi, ?zmir.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: bilissel-yetersizligi-olan-geriatrik-hastalarin-agri-degerlendirmesinde-doloplus-2-olcegi-toad.pdf

Doloplus 2 Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, bu kaynak içerikte sunulmam??t?r. Doloplus 2 Ölçe?i genellikle 10 maddeden olu?ur ve maddeler a?a??daki davran??sal kategorileri kapsar:

Sözel ?leti?im (?nleme, ba??rma, sözcük tekrarlar?)
Vücut Duru?u (Bükülme, kas?lma)
Yüz ?fadesi (Ka? çatma, grimace)
Motor Aktivite (Huzursuzluk, hareket k?s?tl?l???)
Sosyal Etkile?im (?çe kapanma, reddetme)

Her bir madde, gözlem süresi boyunca gözlenen davran???n s?kl???na veya ?iddetine göre puanlan?r (0=Yok, 1=Hafif, 2=Orta, 3=?iddetli).

ARABPSYCHOLOGY.COM